

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 2.7.2009
COM(2009) 336 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regulas (EK)
Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu
īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā, ("Regula par sadarbību patērētāju
tiesību aizsardzības jomā") piemērošanu**

SATURS

1.	Ievads.....	3
1.1.	Priekšvēsture	3
1.2.	Darbības joma un metodika	3
2.	Institucionāla un īstenošanas struktūra: SPTAJ tīkla izveide.....	4
2.1.	SPTAJ tīkla izveide: iestāžu nozīmēšana.....	4
2.2.	IT rīka izstrāde: sistēmas sadarbībai patērētāju tiesību aizsardzības jomā	5
2.3.	SPTAJ komiteja	5
2.4.	Izmaiņas regulas pielikumā.....	5
3.	SPTAJ tīkla darbība - pirmais vērtējums.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.	Vispārēja informācija	Error! Bookmark not defined.
3.2.	IT rīks	6
3.3.	Tīkla darbība: galvenie trūkumi	7
4.	Plašāka sadarbības struktūra	8
4.1.	Kopīgi pasākumi un ierēdņu apmaiņa.....	8
4.2.	Īstenošanas sadarbība ar trešām valstīm	8
5.	Secinājumi.....	9
5.1.	Vispārēja informācija	9
5.2.	SPTAJ tīkla konsolidācija.....	9
5.3.	Tīkla efektivitātes un lietderīguma uzlabošana.....	9
5.4.	Administratīvās sadarbības struktūras stiprināšana	10

1. IEVADS

1.1. Priekšvēsture

Pēc Komisijas un dalībvalstu divu gadu intensīviem sagatavošanās darbiem 2004. gada 27. oktobrī tika pieņemta Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā¹ ("SPTAJ regula"), un tā stājās spēkā 2006. gada 29. decembrī.

Ar to izveido par patērētāju tiesību ieviešanu dalībvalstīs atbildīgo valsts iestāžu ES tīklu ("SPTAJ tīkls"), kurš sāka darbību 2006. gada decembrī. SPTAJ regulā daļēji ir saskaņotas iestāžu izmeklēšanas un ieviešanas pilnvaras un noteikti mehānismi saistītās informācijas apmaiņai un/vai īstenošanas pasākumu veikšanai, lai izbeigtu pārkāpumus pārrobežu situācijās². Dalībvalstīm ir pienākums rīkoties, reaģējot uz savstarpējas palīdzības lūgumiem, kas tām adresēti SPTAJ tīklā, un nodrošināt piemērotu resursu piešķiršanu tīkla iestādēm šo pienākumu izpildei. Regulā paredzēta plašāka struktūra administratīvās sadarbības iniciatīvu izveidei, kam Komisija piešķir līdzekļus.

Ņemot vērā, ka regula ir EEZ līguma³ sastāvdaļa, šie paši noteikumi un mehānismi attiecas arī uz EBTA valstīm, kuras piemēro EEZ līgumu. Pēdējais ir pilnībā integrēts tīkla darbībā.

Nodrošinot efektīvu instrumentu pārrobežu īstenošanai un struktūru labākās prakses apmaiņai un kopīgam darbam, regulas uzdevums ir garantēt konsekventi augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni visā ES un stiprināt patērētāju uzticību iekšējam tirgum.

1.2. Darbības joma un metodika

Šis ziņojums atbilst Komisijas pienākumam saskaņā ar SPTAJ regulas 21. pantu reizi divos gados ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par minētās regulas piemērošanu.

Tas ietver pirmos divus SPTAJ tīkla darbības gadus, t. i., 2007. un 2008. gadu. Vajadzības gadījumā atsaucas uz sagatavošanas darbiem, kas padarīti pirms 2007. gada, lai nodrošinātu tīkla savlaicīgu darbības sākšanu 2006. gada decembrī.

Ziņojums balstās uz dalībvalstu sagatavotajiem divgadu ziņojumiem⁴, kas tām jāsniedz saskaņā ar regulu, kā arī uz statistikas datiem, kas iegūti no SPTAJ tīkla izmantotā IT rīka, un Komisijas koordinēto pirmo ES vērienīgo pārbaudu⁵ rezultātā gūto praktisko pieredzi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā ("Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā") OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

² Tīkla darbība ir vērsta uz patērētāju kopīgo interešu aizsardzību, un tādējādi tajā neizskata atsevišķas patērētāju sūdzības.

³ EEZ Apvienotās komitejas 2006. gada 7. jūlija Lēmums Nr. 92/2006.

⁴ Dalībvalstu divgadu ziņojumi ir publicēti tīmekļa vietnē *Europa*.

⁵ ES vērienīgās pārbaudes ir kopīgi tirgus uzraudzības un īstenošanas uzdevumi, kurus veic tīkla iestādes.

2. INSTITUCIONĀLA UN ĪSTENOŠANAS STRUKTŪRA: SPTAJ TĪKLA IZVEIDE

Pirmajās divās SPTAJ regulas nodaļās noteikti institucionāli un citi elementi, kuri ir priekšnosacījums SPTAJ tīkla izveidei līdz 2006. gada beigām.

2.1. SPTAJ tīkla izveide: iestāžu nozīmēšana

Lai izveidotu SPTAJ tīklu, Regulā noteikts, ka dalībvalstis nozīmē valstu īstenošanas iestādes ("kompetentās iestādes") un ka vienotais sadarbības birojs koordinē regulas piemērošanu valsts līmenī. Dalībvalstīm jānodrošina, ka minētajām iestādēm ir regulā noteiktais izmeklēšanas un īstenošanas pilnvaru minimums, un ka to rīcībā ir pienākumu izpildei atbilstoši resursi.

Visas dalībvalstis ieguldīja lielu darbu, lai saskaņotu valsts tiesisko regulējumu ar SPTAJ regulas prasībām, jo sevišķi lai izveidotu prasībās noteikto struktūru pārrobežu sadarbībai. Lielākoties izmaiņas bija saistītas ar izmaiņām valsts patērētāju iestādēm piešķirtajās izmeklēšanas un īstenošanas pilnvarās, lai panāktu atbilstību regulas 4. pantā noteiktajam pilnvaru minimumam. Taču atsevišķos gadījumos bija jāizveido jaunas iestādes un jāmaina valsts īstenošanas sistēma, lai atbilstoši regulai nodrošinātu īstenošanas pilnvaru piešķiršanu valsts iestādēm.

Līdz pārskata perioda beigām Komisija bija saņēmusi iestāžu sarakstu no visām dalībvalstīm, izņemot divas dalībvalstis, kuras vēl nebija oficiāli paziņojušas iestādes, kuras ir atbildīgas par Negodīgas komercprakses direktīvas ("NK direktīva")⁶ īstenošanu.

Saskaņā ar regulas 5. pantu Komisijai paziņoto iestāžu sarakstu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁷.

Komisija cieši uzrauga iestāžu ziņošanas procesu un divos gadījumos ir izsacījusi bažas par nozīmēto valsts administratīvo iestāžu efektivitāti lielā iesaistīto iestāžu skaita dēļ, kā arī aicinājusi dalībvalstis pārdomāt noteikto īstenošanas struktūru. Abos gadījumos tika ierosināta alternatīva, kura jaunu iestāžu nozīmēšanas nacionālo procedūru kavēšanās dēļ vēl nav īstenota.

Attiecībā uz pienākumu piešķirt atbilstošus resursus ir grūti pilnībā izvērtēt situāciju, balstoties vienīgi uz valsts ziņojumos pieejamo informāciju. Reti kad dati šajos ziņojumos attiecas tikai uz SPTAJ pasākumiem un tādēļ nav salīdzināmi. Šķiet, ka SPTAJ regulas ietvaros esošos uzdevumus ierēdņi lielākoties veic papildus savam ikdienas darbam, un ir grūti nošķirt tīklam veltītos resursus. Lai gan visas pilnvarotās iestādes ir nozīmējušas vismaz vienu kontaktpersonu ar SPTAJ saistītos jautājumos, dalībvalstu administratīvā jauda būtiski atšķiras.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem, OV L 149, 11.6.2005., 22.-39. lpp.

⁷ OV C 40, 23.2.2007. un OV C 286, 28.11.2007. Pašlaik sarakstu atjaunina, lai iekļautu visas kopš 2007. gada paziņotās izmaiņas.

2.2. IT rīka izstrāde: sistēmas sadarbībai patērētāju tiesību aizsardzības jomā

SPTAJ regulas 10. pantā paredzēta IT rīka izveide, kuru dalībvalstīm jāizmanto informācijas apmaiņai. Sistēmas sadarbībai patērētāju tiesību aizsardzības jomā ("SSPTAJ") izstrāde un uzturēšana ir Komisijas atbildībā.

Komisija cieši iesaistījusi dalībvalstis šajā projektā un izveidojusi galveno lietotāju grupu, kuri palīdz analītiskajā darbā pirms SSPTAJ funkcionalitātes izstrādes un jauno versiju testēšanas.

Pirmā pamatfunkcionalitātes kopuma versija spēja darboties pirms SPTAJ tīkla atklāšanas. Kopš tā laika ieviesti vairāki uzlabojumi, lai paaugstinātu rīka lietotājdraudzīgumu, uzlabotu esošās funkcionalitātes un izstrādātu jaunas iespējas.

2.3. SPTAJ komiteja

Atbilstīgi regulas 19. pantam īstenošanas uzdevumus Komisijai palīdz pildīt komiteja, kurās ietilpst dalībvalstu pārstāvji („SPTAJ komiteja”). Komiteju vada Komisija.

Viens no komitejas pirmajiem uzdevumiem bija izstrādāt noteikumu kopumu SPTAJ tīkla darbībām, kuros izskaidroti daži ar SPTAJ regulu noteiktie principi. Tajos iekļauti noteikumi par termiņiem, obligātās informācijas minimuma prasībām attiecībā uz lūgumu un dažādajām piekļuves tiesībām informācijas apmaiņai, izmantojot IT rīku. Komisija 2006. gada decembrī, laikus pirms tīkla atklāšanas, pieņēma īstenošanas noteikumus⁸.

2.4. Izmaiņas regulas pielikumā

SPTAJ regulai ir pielikums ar to tiesību aktu sarakstu, kuriem piemēro sadarbības mehānismu. Pielikumā lielākoties iekļauti ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi, taču ir pārstāvētas arī citas jomas⁹.

Pārskata periodā pielikumā izdarīti grozījumi, lai iekļautu Direktīvu 2005/29/EK ("Negodīgas komercprakses direktīvu"). Patlaban izskata trīs priekšlikumus turpmākai SPTAJ pielikuma paplašināšanai. Proti, surogātpasta aizliegums¹⁰ un divus priekšlikumus par jūras transporta līdzekļu pasažieru un autobusu pasažieru tiesībām¹¹. Tā kā ir vēl citi priekšlikumi ES tiesību aktu stiprināšanai, izmantojot

⁸ Komisijas 2006. gada 22. decembra Lēmums, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā, attiecībā uz savstarpējo palīdzību, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2008. gada 17. marta Lēmumu 2008/282/EK; OV L 32, 6.2.2007. un OV L 89, 1.4.2008.

⁹ Citas jomas, piemēram, Regula (EK) Nr. 261/2004 par gaisa kuģu pasažieru tiesībām, OV L 46, 17.2.2004.; Direktīva 2000/31/EK par elektronisko tirdzniecību, OV L 178, 17.7.2000.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē. 13. pants par patērētāju aizsardzību (OV L 2001, 31.7.2002., 37. lpp.).

¹¹ Priekšlikums regulai par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā [COM(2008)816].

SPTAJ tīklu, Komisijas pašreizējā prioritāte pirms citiem regulas pielikuma grozījumiem ir tīkla konsolidācija.

3. SPTAJ TĪKLA DARBĪBA - PIRMAIS VĒRTĒJUMS

3.1. Vispārēja informācija

Pēc salīdzinoši lēnas tīkla sākotnējās darbības tā strauji pieauga un sasniedza 719 savstarpējās palīdzības lūgumus¹² divos gados, no kuriem 327 lūgumi reģistrēti 2007. gadā un 392 — 2008. gadā. Tajā pašā periodā iestādes slēdza 40 % no izveidotajiem informācijas lūgumiem un 30 % no īstenošanas lūgumiem.

Lielākā daļa gadījumu ir informācijas lūgumi (39 % no visiem gadījumiem) un lūgumi veikt īstenošanas pasākumus, lai pārtrauktu apstiprinātus tiesību aktu pārkāpumus (37 % no visiem gadījumiem). Īstenošanas lūgumu skaits divos gados gandrīz dubultojies, tādējādi uzrādot visstraujāko kāpumu.

Turklāt SPTAJ tīklā veikti divi kopīgi tirgus uzraudzības un īstenošanas uzdevumi (“vērienīgas pārbaudes”) tīmekļa aptaujas veidā: viena pārbaude skāra aviobiļešu pārdošanu tīmeklī 2007. gadā un otra — tīmeklī piedāvātas zvana melodijas mobilajiem telefoniem 2008. gadā. Aizvien vēl norit īstenošanas darbs attiecībā uz 2008. gadā veikto vērienīgo pārbaudi.

Lielākā daļa pārkāpumu SSPTAJ saistīti ar noteikumiem par maldinošu reklāmu¹³ (teju vai trešā daļa no visiem gadījumiem) un komercdarbību tiešsaistē (internets un sūtījumi). Sektoru izpratnē abas ES vērienīgās pārbaudes veicināja savstarpējas palīdzības lūgumu skaita pieaugumu tajos sektoros, kuros iestādes veica pārbaudes, t.i., transporta un komunikāciju nozarē. Vispārsteidzošākais ir tas, ka nav nemaz vai arī ir tikai atsevišķi gadījumi¹⁴ saistībā ar konkrētām direktīvām¹⁵.

Tīkla darbība jau sniegusi taustāmus rezultātus patērētājiem. Piemēram, pēc veiktās aviokompāniju pārbaudes aviokompānijas pakāpeniski uzlabo biļešu rezervēšanu tiešsaistē, kā arī tīmekļa vietnes, lai tās atbilstu ES tiesību aktiem.

3.2. IT rīks

Pieaugošais SPTAJ gadījumu skaits un dalībvalstu atgriezeniskā saite apliecina, ka IT rīks kopumā atbilst iestāžu prasībām un izpilda uzdevumu veicināt informācijas apmaiņu.

Priekšlikums regulai par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā [COM(2008)817].

¹² Izmantojot SPTAJ sadarbības mehānismu, iestādes var vai nu vienkārši nosūtīt citām iesaistītajām iestādēm brīdinājuma paziņojumu (“brīdinājumu”), pieprasīt attiecīgu informāciju, kas vajadzīga pašu veiktam izmeklēšanas un īstenošanas darbam (“informācijas pieprasījums”), vai arī lūgt citu iestādi veikt atbilstošus pasākumus, lai pārtrauktu likumu pārkāpjošu praksi (“īstenošanas lūgumi”).

¹³ Šie bija pārkāpumi saistībā ar Padomes Direktīvu 84/450/EEK par maldinošu reklāmu līdz 2007. gadam, kad noteikumi par maldinošu reklāmu attiecībā uz uzņēmējdarbību un patērētāju attiecībām tika iekļauti Negodīgas komercprakses direktīvā 2005/29/EK.

¹⁴ Tas nozīmē, mazāk nekā 10 lūgumi divos gados, no tiem lielākā daļa bija brīdinājumi.

¹⁵ Sīkāku informāciju skatīt 1. pielikumā.

Neskatoties uz to, nepieciešami uzlabojumi. Dalībvalstis vērsušas uzmanību uz šādiem jautājumiem.

- SPTAJ izmantotās drošā *TESTA* tīkla augstās pieslēgšanās izmaksas. Šis jautājums ir īpaši svarīgs iestādēm, kuras sistēmu izmanto reti, jo to kompetencē nav daudz gadījumu.
- Kavēšanās ieviešot jaunas versijas un uzlabojumus.
- Atsevišķas funkcionalitātes trūkums IT rīkā, jo īpaši iespējas, kas atbalstītu kopīgu tirgus uzraudzības un īstenošanas uzdevumu sagatavošanu un koordinēšanu saskaņā ar SPTAJ regulas 9. pantu.

Cits problēmjautājums ir nodrošināt, lai visi lietotāji varētu atbilstoši lietot IT rīku, t. i., arī tie lietotāji, kuri strādā tādās jomās, kurās gandrīz nav ar SPTAJ saistītu darbību. Dažas dalībvalstis izteikušas vēlmi, lai SSPTAJ būtu pieejamas daudzvalodu saskarnes.

3.3. Tīkla darbība: galvenie trūkumi

Pieredze, kas iegūta kopš SPTAJ tīkla izveides, norāda uz dažiem trūkumiem iestāžu kopējā darbā.

- Ievērojams nozīmēto iestāžu skaits vai nu nav pieslēgtas sistēmai, vai arī to aktīvi neizmanto, t. i., tās neiesniedz savstarpējās palīdzības lūgumus, lai gan tas ir efektīvas SPTAJ tīkla darbības priekšnosacījums. Trešā daļa no iestādēm, kurām ir parole un piekļuve, SSPTAJ aktīvi neizmanto¹⁶.
- Lūgumu slēgšanai vajadzīgs aizvien vairāk un vairāk laika. Lai ilustrētu iepriekšminēto – ja līdz 2008. gadam lūgumi tika slēgti vidēji 81 dienā, tad līdz 2008. gada beigām šis laiks bija ieildzis līdz 148 dienām. Daļēji to var skaidrot ar sarežģītākām pārrobežu gadījumiem, taču bieži tas norāda uz neatbilstību noteiktajiem termiņiem vai citām darbības prasībām.
- Iestādes izmanto IT rīku tik dažādos veidos, ka tas var negatīvi ietekmēt starpiestāžu sadarbības centienus. Tā piemēram, brīdinājumu izmantojums sadala tīklu tādās iestādēs, kuras atbalsta plašu visu iestāžu informēšanu, un tādās, kuras dod priekšroku selektīvākai pieejai. Šīs diskusijas pamatā ir apsvērumi par resursiem, jo iestādēm jāpārbauda, vai pārkāpums ietekmē arī viņu valsts patērētājus. Dažreiz trūkst būtiskas informācijas, kas liek iestādēm meklēt skaidrojumus un/vai iesaistīties garākās pārbaudēs.
- Īstenošanas noteikumi jāpārskata, ņemot vērā pirmajos divos tīkla darbības gados gūto praktisko pieredzi. Noteikumi par gadījumu (jo īpaši brīdinājumu) dzēšanu nav konsekventi, un jānoskaidro daži datu aizsardzības aspekti. Tāpat vajadzīga arī dažu noteikumu aktuālās situācija pārbaude, piemēram, noteiktie termiņi lūgumu vai atgriezeniskās saites nosūtīšanai.

¹⁶ Skatīt atbilstošo 1. pielikuma nodaļu.

- Regulā 261/2004 par gaisa kuģu pasažieriem, uz kuru attiecas SPTAJ regula, paredzēts nozīmēt valsts īstenošanas iestādes. Minētās iestādes ir pilnvarotas veikt īstenošanas pasākumus attiecībā gan uz pašā valstī, gan ārpus tām reģistrētiem uzņēmumiem, kuri darbojas to teritorijā. Iespējams, kas šis aspekts iespaidojis ierobežoto SPTAJ tīkla izmantošanu šajā jomā.

Tīkla īstenošanas darbā arī atklājās, ka, lai tīklu izmantotu pilnībā, jārisina horizontāli vairāk ievirzīti jautājumi.

- Jāpanāk kopīga izpratne par būtiskiem faktiem, kā arī ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu vienota interpretācija, piemēram, “patērētāju kopīgo interešu” definīcija. Pastāv atšķirīgi uzskati par patērētāju *acquis* mijiedarbību ar citiem būtiskiem ES tiesību aktiem.
- Jautājums par jurisdikciju un piemērojamajiem tiesību aktiem gadījumos, kad valsts iestādes īsteno savas pilnvaras, kā arī jautājums par to, kādā apjomā piemērojams ar SPTAJ regulu izveidotais pienākums sadarboties.
- Lai maksimāli kāpinātu tīkla darbības ietekmi un lai tas pārtaptu stiprā ES mēroga preventīvā spēkā, tīklam jābūt plaši pazīstamam.

4. PLAŠĀKA SADARBĪBAS STRUKTŪRA

4.1. Kopīgi pasākumi un ierēdņu apmaiņa

Papildus procedurālās sadarbības noteikumiem SPTAJ regulas uzdevums ir veicināt labās prakses apmaiņu un sadarbību, darbojoties kopējos projektos vai kopīgos pasākumos, kā arī izmantojot ierēdņu apmaiņas sistēmu, kuru finansē Komisija. Tādējādi darbības spektrs ir ļoti plašs: sākot ar semināriem, mācību kursiem, popularizējošiem pasākumiem līdz projektiem, kuros izstrādā kopīgus standartus, metodiku un īstenošanas paņēmienus.

Pirmajos divos darbības gados tīkls bija iesaistīts vairākos minētajos projektos un apmaiņās, taču Komisijas 2008. gadā piešķirtais finansējums izmantots tikai nedaudz. Dalībvalstis vērsa uzmanību uz šādām galvenajām grūtībām.

- Iestādes nepārzina pasākumus un shēmu.
- Pastāv risks resursus sadrumstalot pārāk daudzos un dažādos projektos, kas samazinātu tīkla efektivitāti.
- Administratīvie sarežģījumi pieteikšanās procedūrā un piešķirumu noteikumos jo īpaši projektu vadītājam(/iem).

4.2. Īstenošanas sadarbība ar trešām valstīm

Regulas 18. pantā noteikts tiesiskais pamats sadarbības līgumu slēgšanai ar īstenošanas iestādēm trešās valstīs.

Aizvien pieaugošas globalizācijas laikā ciešākas sadarbības princips īstenošanas iestāžu starpā attiecas arī uz attiecībām ar iestādēm ārpus Eiropas Savienības, jo īpaši

ar tām, kas atrodas valstīs, kuras jau nodibinājušas ciešus ekonomiskos sakarus ar dalībvalstīm. Papildu uzmanība tiek pievērsta sadarbības iespēju meklēšanai ar ASV iestādēm un Šveici, kuras abas diskusijās ar dalībvalstīm noteiktas par prioritāti.

5. SECINĀJUMI

5.1. Vispārēja informācija

SPTAJ regula apliecinājusi sevi kā iedarbīgu īstenošanas instrumentu, kurš paaugstina patērētāju tiesību aizsardzības līmeni visā ES. Ir novērsta plaša, nodrošinot valsts īstenošanos ar līdzekļiem efektīvai tādas komercprakses pārtraukšanai, kas patērētājiem pārrobežu situācijās nodara kaitējumu, tādējādi tiem ir vieglāk apvienot spēkus uzticamas īstenošanas vides izveidei ES.

Tīkla darbība sniedz patērētājiem taustāmus rezultātus. Piemēram, Spānijas un Francijas iestāžu sadarbība 2008. gada aprīlī ļāva arestēt 87 personas un likvidēt no Spānijas vadītu loterijas mahināciju. ES vērienīgās pārbaudes ir vēl viens šādas sadarbības paraugs.

Tīkla pirmo divu darbības gadu novērtējums tomēr liecina, ka potenciāls vēl nav sasniegts pilnībā, kā arī norāda virkni trūkumu. Komisijas prioritāte ir strādāt ciešā partnerībā ar dalībvalstīm, lai spēkā esošā regulējuma ietvaros risinātu minētās problēmas. Kā pēdējo iespēju var izmantot tiesības ierosināt pienākumu neizpildes procedūru pret dalībvalstīm, kuras pastāvīgi un sistemātiski nepilda ar regulu noteiktos pienākumus.

5.2. SPTAJ tīkla konsolidācija

Komisija centīsies tīklu konsolidēt, nodrošinot, ka visas dalībvalstu nozīmētās iestādes aktīvi izmanto IT sistēmu. IT rīku arvien uzlabo jo sevišķi attiecībā uz jaunu iespēju izstrādi un lietotājdraudzīguma paaugstināšanu. Izveidojot 2008. gada beigās nacionālo mācību vadītāju tīklu, tika palielināta apmācību apjoms.

Šajā sakarā viens no būtiskākajiem jautājumiem ir nodrošināt atbilstošu resursu piešķiršanu iestādēm, ņemot vērā pašreizējās ekonomikas krīzes diktētos ierobežojumus. Tāpat arī jānosaka iemesli, kādēļ tas darāms, un jārisina jautājums par to, kāpēc dažās jomās iestādes neizmanto SPTAJ sadarbības mehānismus.

5.3. Tīkla efektivitātes un lietderīguma uzlabošana

SPTAJ tīkls varētu darboties efektīvāk, ja īstenotu virkni pasākumu, ieskaitot arī SPTAJ regulas pārskatīšanu pienācīgā laikā.

- Īstenošanas noteikumus pārskatīs 2010. gadā, lai novērstu nepilnības, pārskatītu spēkā esošos noteikumus, ņemot vērā pēdējo divu gadu gaitā gūto ieskatu, un lai nodrošinātu konsekventāku un ātrāku savstarpējās palīdzības lūgumu izskatīšanu.
- Uzskatu, pieredzes un labās prakses apmaiņu SPTAJ komitejas diskusijās un speciālizētās darba grupās izmantos, lai izstrādātu kopīgus standartus un

paņēmienu, rokasgrāmatas un citus vadošus dokumentus STRAJ lietotājiem, piemēram, vadlīnijas un biežāk uzdotie jautājumus.

- Ikgadējā īstenošanas rīcības plāna pieņemšana, kuru ievieša 2008. gadā, palīdzēs uzlabot tīkla darbību mērķtiesīgumu. Spēcīgas pierādījumu bāzes izmantošana, lietojot Eiropas patērētāju centru tīkla¹⁷ un “Rezultātu tablo” par patēriņa tirgiem¹⁸ savāktos datus, kā arī valsts iestāžu sniegto informāciju, papildus stiprinās un koncentrēs tīkla darbību. Ar laiku ikgada plāni jāiekļauj kopējā ilgtermiņa prioritāšu struktūrā, par kuru panākta vienošanās ar dalībvalstīm.
- Tādi kopīgi uzdevumi kā ES vērienīgās pārbaudes arī turpmāk būs ļoti svarīga SPTAJ tīkla darbību daļa, jo tie piešķir ES perspektīvu iestāžu tirgus uzraudzībai un īstenošanas darbam, kas nepieciešams iekšējam tirgum. Ar laiku tīklā būtu lietderīgi izpētīt jaunus paņēmienu, kā veikt kopīgu tirgus uzraudzības un/vai īstenošanas darbu.
- Tīkla darbībai jāveicina kopīga izpratne par ES patērētāju tiesību aktiem. Komisija specializētās diskusijās semināru un darba grupu laikā ir sākusi izstrādāt konsultatīvas vadlīnijas iestādēm, kā arī popularizēt tādus esošu rīkus kā ES patērētāju tiesību aktu apkopojums¹⁹ vai uz negodīgas komercprakses direktīvu koncentrēta plānotā konsultatīvā datubāze.
- Komisija ar dalībvalstīm noteiks vispiemērotāko līdzekli (piemēram, konkrētai auditorijai adresētas plašsaziņas līdzekļu kampaņas vai SPTAJ tīmekļa vietni), lai popularizētu tīkla darbību. Tādējādi tirgiem tiks nosūtīts spēcīgs īstenošanas signāls. Šī mērķa sasniegšanu veicinās arī patērētāju informētības vairošana.

5.4. Administratīvās sadarbības struktūras stiprināšana

SPTAJ tīklu labvēlīgi ietekmēs turpmāka ar regulā paredzētā sadarbības potenciāla atraisīšana, ieskaitot Komisijas projektus, lai uzlabotu ar patērētāju tiesībām saistītu datu vākšanu un lai izstrādātu kopīgu sūdzību klasifikāciju. Šāda veida darbības sekmē uzticības veidošanos starp iestādēm, kā arī veicina zināšanu, pieredzes un labās prakses apmaiņu, tādējādi uzlabojot īstenošanas darba kvalitāti un efektivitāti visā ES.

Tādēļ minēto kopīgo darbību finansiāls atbalsts paliek Komisijas prioritāte, jo sevišķi tas attiecas uz pasākumiem, kas sekmē tīkla darbību tādās izpausmēs kā rokasgrāmatas, kopīgi standarti un metodika (piemēram, iestāžu grupas 2008. gadā izstrādātā rokasgrāmata, kā veikt vērienīgās pārbaudes, kuru testēs 2009. gadā). Sagatavošanās sanāksmes kopīgām darbībām palīdzēs pārvarēt administratīvās grūtības, ar kurām iestādes saskaras, piesakoties ES fondiem.

¹⁷ *ECC-Net* ir Komisijas un dalībvalstu kopīga iniciatīva, kas sniedz patērētājiem praktisku informāciju, padomus par patērētāju tiesībām un palīdzību pārrobežu sūdzību gadījumos.

¹⁸ “Rezultātu tablo” par patēriņa tirgiem pirmais izdevums COM(2008) 31 galīgā redakcija un “Rezultātu tablo” par patēriņa tirgiem otrais izdevums COM (2009) 25/3.

¹⁹ Apkopojums saista patērētāju *acquis*, attiecīgo EKT judikatūru, valsts transponēšanas pasākumus un valsts iedibināto judikatūru.

I PIELIKUMS

1. Kopējais savstarpējās palīdzības lūgumu skaits

<i>Gads</i>	<i>Brīdinājumi (7. pants)</i>	<i>Informācijas lūgumi (6. pants)</i>	<i>Īstenošanas lūgumi (8. pants)</i>	<i>KOPĀ tikai dalībvalstīs</i>	<i>KOPĀ ieskaitot EEZ valstu lūgumi</i>
2007	71	161	95	317	327
2008	100	122	170	384	392
KOPĀ	171	283	265	701	719

2. Savstarpējās palīdzības lūgumi par pārkāpto direktīvu (2007-2008)

	<i>6. pants Informācija</i>		<i>7. pants Brīdinājumi</i>		<i>8. pants Īstenošana</i>		<i>KOPĀ</i>
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	
Direktīva 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi	1	86	0	40	4	73	204
Direktīva 84/450/EEK par maldinošu reklāmu	48	0	34	0	35	0	117
Direktīva 2000/31/EK par elektronisko tirdzniecību	3	9	7	20	15	48	102
Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos	21	10	15	7	10	14	77
Direktīva 97/7/EK par distances līgumiem	11	4	4	11	9	22	61
Direktīva 97/55/EK, ar ko groza Direktīvu 84/450/EEK par maldinošu reklāmu, lai tajā iekļautu salīdzinošo reklāmu	40	0	4	0	3	0	47
Direktīva 94/47/EK par tiesībām uz laiku izmantot nekustamo īpašumu	27	0	1	1	0	0	29

Direktīva 85/577/EK par līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām	1	10	0	6	1	0	18
Direktīva 2001/83/EK par cilvēkiem paredzētām zālēm	2	0	3	2	6	2	15
Direktīva 1999/44/EK par patēriņa preču pārdošanu un saistītajām garantijām	2	1	1	3	3	4	14
Regula (EK) Nr. 261/2004 par iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos	1	1	1	2	3	4	12
Direktīva 98/6/EK par cenu norādīšanu	0	0	0	1	2	3	6
Direktīva 90/314/EEK par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām	2	1	0	2	1	0	6
Direktīva 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu	0	0	1	3	1	0	5
Direktīva 87/102 par patēriņa kredītu	1	0	0	1	0	0	2
Direktīva 89/552 par televīzijas raidījumu veidošanu un apraides noteikumu koordinēšanu	0	0	1	1	0	0	2

3. SAVSTARPĒJĀS PALĪDZĪBAS LŪGUMI PA SEKTORIEM (2007-2008)

	<i>2007</i>			<i>2008</i>			<i>Kopā</i>
	<i>6. pants</i>	<i>8. pants</i>	<i>7. pants</i>	<i>6. pants</i>	<i>8. pants</i>	<i>7. pants</i>	
Apģērbi un apavi	1	0	0	0	5	0	6
Saziņas līdzekļi	0	2	1	4	25	15	47
Izglītība	1	0	0	0	2	0	3
Pārtika un bezalkoholiskie dzērieni	1	1	1	2	0	0	5
Dzīvokļa iekārta, mājsaimniecības ierīces un regulāra mājsaimniecības	0	1	0	1	1	1	4

uzkopšana							
Veselība	6	11	6	5	14	6	48
Mājvieta, ūdens, elektrība, gāze un citi kurināmie	0	0	0	1	0	0	1
Dažādas preces un pakalpojumi	30	10	9	8	24	12	93
Ārpus klasifikācijas	10	9	4	59	39	35	156
Atpūta un kultūra	35	13	4	15	13	17	97
Restorāni un viesnīcas	5	2	1	19	0	8	35
Transports	72	46	45	8	47	6	224
KOPĀ	161	95	71	122	170	100	719

4. Dienu skaits (vidējais), kas nepieciešams savstarpējās palīdzības lūgumu noslēgšanai SSPTAJ

	2008. gada jūnijs	2008. gada oktobris	2008. gada decembris
Informācijas lūgumi (6. pants)	81	132	148
Īstenošanas lūgumi (8. pants)	123	173	177

5. Dalībvalstu 2007. gadā iesniegtie savstarpējās palīdzības lūgumi

	<i>Informācijas lūgumi</i> <i>6. pants</i>	<i>Brīdinājumi</i> <i>7. pants</i>	<i>Īstenošanas lūgumi</i> <i>8. pants</i>	<i>KOPĀ</i>
Beļģija	42	51	35	128
Bulgārija	4	0	8	12
Čehijas Republika	1	0	1	2
Dānija	12	0	0	12
Vācija	1	2	2	5
Igaunija	1	1	6	8
Īrija	0	0	0	0
Grieķija	0	0	0	0
Spānija	0	0	0	0
Francija	19	7	14	40
Itālija	0	2	0	2
Kipra	0	0	0	0
Latvija	0	1	3	4
Lietuva	0	0	0	0

Luksemburga	0	0	0	0
Ungārija	68	2	0	70
Malta	0	0	0	0
Nīderlande	3	0	0	3
Austrija	1	0	1	2
Polija	0	0	1	1
Portugāle	0	0	0	0
Rumānija	0	0	0	0
Slovēnija	0	0	0	0
Slovākija	0	0	2	2
Somija	5	0	0	5
Zviedrija	3	0	4	7
Apvienotā Karaliste	0	5	9	14
KOPĀ	160	71	86	317

6. Dalībvalstu 2008. gadā iesniegtie savstarpējās palīdzības lūgumi

	<i>Informācijas lūgumi</i> <i>6. pants</i>	<i>Brīdinājumi</i> <i>7. pants</i>	<i>Īstenošanas lūgumi</i> <i>8. pants</i>	<i>KOPĀ</i>
Beļģija	28	43	48	119
Bulgārija	0	0	2	2
Čehijas Republika	0	0	0	0
Dānija	0	1	13	14
Vācija	3	2	7	12
Igaunija	10	0	2	12
Īrija	0	0	0	0
Grieķija	0	0	0	0
Spānija	0	0	8	8
Francija	7	0	9	16
Itālija	1	1	0	2
Kipra	0	0	0	0
Latvija	0	1	10	11
Lietuva	0	0	0	0
Luksemburga	0	0	0	0

Ungārija	6	4	20	30
Malta	0	0	0	0
Nīderlande	2	4	7	13
Austrija	1	1	1	3
Polija	2	0	7	9
Portugāle	0	1	0	1
Rumānija	0	0	0	0
Slovēnija	0	0	0	0
Slovākija	0	0	3	3
Somija	0	20	11	31
Zviedrija	15	10	8	33
Apvienotā Karaliste	43	12	10	65
KOPĀ	118	100	166	384

7. Dalībvalstu 2007. gadā saņemtie savstarpējās palīdzības lūgumi

	<i>Informācijas lūgumi</i>	<i>Brīdinājumi</i>	<i>Īstenošanas lūgumi</i>	<i>KOPĀ</i>
	<i>6. pants</i>	<i>7. pants</i>	<i>8. pants</i>	
Beļģija	7	54	0	67
Bulgārija	2	55	0	57
Čehijas Republika	4	55	0	59
Dānija	7	55	2	64
Vācija	10	55	7	72
Igaunija	2	53	2	57
Īrija	7	56	9	72
Grieķija	2	55	1	58
Spānija	10	52	10	72
Francija	6	56	3	65
Itālija	3	54	2	59
Kipra	3	56	1	60
Latvija	5	54	4	63
Lietuva	2	54	1	57
Luksemburga	4	56	2	62

Ungārija	4	55	4	63
Malta	1	54	0	55
Nīderlande	27	60	15	102
Austrija	4	56	7	67
Polija	3	55	3	61
Portugāle	5	55	0	60
Rumānija	3	49	1	53
Slovēnija	2	54	1	59
Slovākija	8	55	2	65
Somija	3	54	1	58
Zviedrija	6	54	5	65
Apvienotā Karaliste	18	63	9	90
KOPĀ	158	*)	92	*)

*) Brīdinājumus vienlaikus sūta vairākām iestādēm. Tādēļ viens un tas pats brīdinājums kopējā brīdinājumu skaitā var būt iekļauts vairākkārt.

8. Dalībvalstu 2008. gadā saņemtie savstarpējās palīdzības lūgumi

	<i>Informācijas lūgumi</i> <i>6. pants</i>	<i>Brīdinājumi</i> <i>7. pants</i>	<i>Īstenošanas lūgumi</i> <i>8. pants</i>	<i>KOPĀ</i>
Beļģija	9	70	6	85
Bulgārija	0	63	0	63
Čehijas Republika	2	63	1	66
Dānija	1	64	1	66
Vācija	13	68	20	101
Igaunija	0	64	7	71
Īrija	2	63	19	84
Grieķija	5	63	0	68
Spānija	29	59	10	98
Francija	5	65	18	88
Itālija	3	51	8	62
Kipra	0	64	0	64
Latvija	1	63	2	66
Lietuva	1	63	3	67
Luksemburga	1	68	1	70

Ungārija	3	55	3	61
Malta	1	54	0	55
Nīderlande	24	59	37	120
Austrija	3	66	3	72
Polija	1	63	1	65
Portugāle	1	63	4	68
Rumānija	0	53	0	53
Slovēnija	1	64	2	67
Slovākija	4	63	5	72
Somija	1	74	0	75
Zviedrija	2	72	5	79
Apvienotā Karaliste	8	65	11	84
KOPĀ	121	*)	167	*)

*) Brīdinājumus vienlaikus sūta vairākām iestādēm. Tādēļ viens un tas pats brīdinājums kopējā brīdinājumu skaitā var būt iekļauts vairākkārt.

9. Pieslēgšanās SSPTAJ un lietošanas pārbaude

	<i>To nozīmēto iestāžu skaits, kuras nekad nav lūgušas pieslēgumu</i>	<i>To iestāžu skaits, kuras, neskatoties uz pieslēgumu, SSPTAJ neizmantoja</i>	<i>Kopējais iestāžu skaits, kurām ir pieslēgums SSPTAJ</i>
<i>2008. gada novembris</i>	<i>12</i>	<i>127</i>	<i>252</i>
<i>2009. gada februāris</i>	<i>nav attiecināms</i>	<i>78</i>	<i>252</i>